

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

**Комітет з питань Регламенту, депутатської етики
та організації роботи Верховної Ради України**

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k_reglam@rada.gov.ua

**Тимчасова слідча комісія Верховної
Ради України з питань перевірки та
оцінки стану акціонерного товариства
"Українська залізниця", розслідування
фактів можливої бездіяльності,
порушення законодавства України
органами управління зазначеного
підприємства, що призвели до значного
погіршення технічного стану
підприємства та основних виробничих
показників**

ВИСНОВОК

**на проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової
слідчої комісії Верховної Ради України з питань перевірки та оцінки стану
акціонерного товариства «Українська залізниця», розслідування фактів
можливої бездіяльності, порушення законодавства України органами
управління зазначеного підприємства, що призвели до значного
погіршення технічного стану підприємства та основних виробничих
показників», внесений народними депутатами України – членами
Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України Гришиною Ю.М. та
іншими (всього 11 підписів) (реєстр. № 5814 від 21.07.2021)**

Згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України
Разумкова Д.О. від 22 липня 2021 року (електронна картка документа (590493)
Комітет на засіданні 8 вересня ц.р. (протокол № 80) розглянув проект
Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії
Верховної Ради України з питань перевірки та оцінки стану акціонерного
товариства «Українська залізниця», розслідування фактів можливої
бездіяльності, порушення законодавства України органами управління
зазначеного підприємства, що призвели до значного погіршення технічного
стану підприємства та основних виробничих показників», внесений народними
депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради

України Гришиною Ю.М. та іншими (всього 11 підписів) (реєстр. № 5814 від 21.07.2021).

Відповідно до положень частин другої та четвертої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» тимчасова слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніше як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення. Термін звіту слідчої комісії визначається Верховною Радою України у постанові про утворення відповідної комісії.

Верховна Рада України заслуховує звіт про діяльність тимчасової слідчої комісії в будь-який час не пізніше встановленого терміну для її діяльності або на вимогу тимчасової слідчої комісії раніше цього терміну, але не більше двох разів за весь термін її діяльності (частина сьома статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Вимоги до висновків щодо роботи тимчасової слідчої комісії, особливості надання тимчасовою слідчою комісією звіту щодо її роботи визначені положеннями статей 21, 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статей 87, 88 Регламенту Верховної Ради України.

Так, результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає в звіті, який повинен містити висновки і пропозиції про факти й обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти й обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася (частина перша статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина перша статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Слідча комісія при підготовці висновку щодо кожної встановленої обставини проводить голосування. Результати голосування із зазначенням кількості голосів, поданих «за», «проти», «утримався», наводяться у висновку слідчої комісії. Висновок вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини членів слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Усі висновки слідчої комісії оформляються письмово і підписуються головою та секретарем слідчої комісії (частина друга статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України»).

У пропозиціях тимчасової слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки тимчасової слідчої комісії у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції тимчасової слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами тимчасової слідчої комісії (частина третя статті 21 Закону

України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина друга статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

У статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статті 88 Регламенту Верховної Ради України встановлені вимоги до розгляду Верховною Радою України звіту тимчасової слідчої комісії.

Так, за результатами розгляду висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України може прийняти рішення, зокрема, взяти до їх до відома; припинити повноваження тимчасової слідчої комісії, а в разі необхідності вирішити питання щодо, зокрема, направлення матеріалів слідчої комісії до Офісу Генерального прокурора для їх вивчення та відповідного реагування; направити висновки слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі; опублікувати висновки слідчої комісії у газеті «Голос України» з додержанням вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.

Комітет зазначив, що Постановою Верховної Ради України від 27 січня 2021 року № 1141-IX було утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань перевірки та оцінки стану акціонерного товариства «Українська залізниця», розслідування фактів можливої бездіяльності, порушення законодавства України органами управління зазначеного підприємства, що призвели до значного погіршення технічного стану підприємства та основних виробничих показників (далі – Тимчасова слідча комісія) та визначено, що термін діяльності Тимчасової слідчої комісії становить один рік з дня її утворення, а також, що звіт про виконану роботу Тимчасова слідча комісії має бути заслуханий не пізніше шестимісячного терміну з дня її утворення, тобто до 27 липня 2021 року.

У свою чергу, 21 липня 2021 року народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Гришиною Ю.М. та іншими (всього 11 підписів) було внесено до Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань перевірки та оцінки стану акціонерного товариства «Українська залізниця», розслідування фактів можливої бездіяльності, порушення законодавства України органами управління зазначеного підприємства, що призвели до значного погіршення технічного стану підприємства та основних виробничих показників» (реєстр. № 5814), а також, власне, звіт та висновки комісії, у додатку до проекту Постанови Верховної Ради України.

Щодо оформлення проекту Постанови (реєстр. № 5814) Комітет зазначив таке.

У пунктах 3 та 4 проекту Постанови пропонується направити звіт Тимчасової слідчої комісії, зокрема, до «Офісу Генерального прокурора України» та зобов'язати його поінформувати Верховну Раду України про результати розгляду цього звіту.

Комітет зауважив, що відповідно до підпункту 2 пункту 21 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформування органів прокуратури» від 19 вересня 2019 року № 113-IX внесено зміни до Закону України «Про прокуратуру», якими визначено, що систему прокуратури України становить, зокрема, «Офіс Генерального прокурора». Крім того, у пункті 4 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону України зазначено, що день початку роботи Офісу Генерального прокурора визначається рішеннями Генерального прокурора. Так, відповідно до пункту 1 наказу Генерального прокурора від 23 грудня 2019 року № 351 днем початку роботи Офісу Генерального прокурора визначено 2 січня 2020 року.

Відтак, у пунктах 3 та 4 проекту Постанови та доданих до нього документах слід виключити слово «України» з назви Офісу Генерального прокурора.

Крім цього, згідно з Правилами оформлення проектів законів та додержання основних вимог законодавчої техніки (Методичні рекомендації) якщо у тексті законопроекту (проекту Постанови) треба зазначити власну назву організації, слід вживати її повну офіційну назву, що існує на час прийняття закону (проекту Постанови).

З огляду на це Комітет зазначив, що вбачається недоцільним використання аббревіатури «АТ» при написанні назви акціонерного товариства «Українська залізниця» у пунктах 3 та 4 проекту Постанови.

Також, відповідно до абзацу другого підпункту 6 пункту 246 Положення про порядок роботи з документами у Верховній Раді України, затвердженого розпорядженням Голови Верховної Ради України «Про деякі питання забезпечення документообігу у Верховній Раді України в електронній та паперовій формах» від 8 лютого 2021 року № 19, у разі оформлення документа (додатків до нього) на двох і більше сторінках номери на другій та наступних сторінках ставляться посередині верхнього поля сторінки.

Разом з проектом Постанови (реєстр. № 5814) народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Гришиною Ю.М. та іншими (всього 11 підписів) подано до Верховної Ради України звіт Тимчасової слідчої комісії, а також висновки Тимчасової слідчої комісії, по суті змісту яких Комітет зазначив наступне.

Відповідно до вищезазначених положень частини першої статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частини першої статті 88 Регламенту Верховної Ради України результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає у письмовому звіті, який має містити висновки і пропозиції. Проте, народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії додано до проекту Постанови (реєстр. № 5814) два окремі документи: Звіт Тимчасової слідчої комісії на 85 сторінках та Висновки Тимчасової слідчої комісії на 5 сторінках.

Поряд з цим Комітет звернув увагу на те, що зміст Висновків Тимчасової слідчої комісії (стор. 2-5) повторює висновки Тимчасової слідчої комісії, викладені нею у Звіті Тимчасової слідчої комісії на сторінках 69 – 74, та не

враховує низку інших висновків Тимчасової слідчої комісії, зроблених нею та викладених на сторінках 17, 33, 36 – 37 Звіту Тимчасової слідчої комісії.

Відтак, не можна дійти однозначного висновку, які саме «висновки» і в якому обсязі пропонує опублікувати Тимчасова слідча комісія у газеті «Голос України» та оприлюднити на офіційному веб-сайті Верховної Ради України за результатами розгляду Верховною Радою України проекту Постанови (реєстр. № 5814).

Враховуючи вимоги Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та Регламенту Верховної Ради України щодо подання тимчасовою слідчою комісією Верховній Раді України письмового звіту про виконану роботу, а також зазначене повторення змісту висновків Тимчасової слідчої комісії, наступні зауваження Комітету стосуватимуться саме Звіту Тимчасової слідчої комісії (далі – Звіт).

Положеннями пункту 2 частини першої статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», пункту 2 частини першої статті 88 Регламенту Верховної Ради України, встановлені вимоги до звіту Тимчасової слідчої комісії, зокрема, звіт повинен містити висновки і пропозиції про відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується.

З огляду на це, Комітет зауважив, що ані Звіт Тимчасової слідчої комісії, ані додані до нього документи не містять вичерпного переліку доказів, якими підтверджуються відомості чи обставини, встановлені Тимчасовою слідчою комісією та які викладені нею у Звіті. Зокрема відсутні докази, які б підтверджували відомості щодо: доходу акціонерного товариства «Українська залізниця» від вантажних перевезень за 2015 – 2020 роки (стор. 6 Звіту), дані фактичних доходів акціонерного товариства «Українська залізниця» від надання у використання своїх вагонів у період з 2016 по 2020 рік (стор. 12 Звіту), фінансово-економічні показники пасажирського комплексу акціонерного товариства «Українська залізниця» (стор. 16 Звіту), дані щодо технічного стану та потреби в ремонтах основних видів виробничих фондів (стор. 37 Звіту).

На сторінках 13, 18, 22, 43, 44, 53, 62 Звіту зазначені пропозиції Тимчасової слідчої комісії щодо необхідності «передати» матеріали розслідування Тимчасової слідчої комісії, зокрема, щодо «бездіяльності голів правління та голів наглядових рад АТ «Укрзалізниця», «відповідним слідчим органам», проте у пункті 3 проекту Постанови це не відображено.

Також, Комітет звернув увагу на вимоги частини другої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», якими передбачено, що тимчасова слідча комісія подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення.

Комітет зауважив, що до поданого народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії проекту Постанови (реєстр. № 5814) матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення, не додано.

Разом з цим Комітет привернув увагу до того, що у пункті 12 розділу «УЗАГАЛЬНЕНІ ПРОПОЗИЦІЇ/РЕКОМЕНДАЦІЇ ТСК» (стор. 85 Звіту) зазначено, що «Матеріали слідчої комісії передати до Офісу Генерального прокурора України для їх вивчення та відповідного реагування». Водночас, у пункті 3 проекту Постанови (реєстр. № 5814) Верховній Раді України пропонується направити до «Офісу Генерального прокурора України» звіт Тимчасової слідчої комісії, для розгляду в межах компетенції та відповідного реагування і нічого не зазначено про всі матеріали Тимчасової слідчої комісії, про які йдеться у її Звіті.

Окремо Комітет зауважив, що ані Законом України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», ані Регламентом Верховної Ради України не передбачено надання тимчасовою слідчою комісією «рекомендацій» та/або «узагальнених пропозицій», а відтак у назві вищезазначеного розділу Звіту слід виключити слова «узагальнені» та «рекомендації».

Також Комітет зазначив, що на сторінках 50 та 85 Звіту надано «рекомендацію» Верховній Раді України «в першочерговому порядку розглянути законопроект «Про залізничний транспорт України», проте Регламент Верховної Ради України не містить процедури «першочергового» порядку розгляду законопроектів, натомість за рішенням, зокрема, Верховної Ради України законопроект може бути визначений невідкладним.

Щодо оформлення Звіту Комітет привернув увагу, що згідно з Правилами мовно-стилістичної підготовки законопроектів (Методичні рекомендації) складноскорочені слова і аббревіатури не рекомендується використовувати в законодавчих актах, оскільки скорочені форми слів без зазначення їх повної форми не мають самостійного значення і після закінчення певного періоду можуть стати малознайомими для окремих осіб або втратити своє значення і тлумачитися неточно.

З огляду на це, слід уникати надмірного вживання складноскорочених слів та аббревіатур, зокрема: «фінплан», «капвкладень», «ПТЕ», «вагони типу РІЦ», «RFID мітки», «МТЗ», «НДДКР», «АСУ», «ЦОД», «ДАЗТУ» (стор. 20, 22, 23, 30, 31, 33, 38, 44, 45, 47, 67 Звіту).

Керуючись положеннями частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив цей експертний висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань перевірки та оцінки стану акціонерного товариства «Українська залізниця», розслідування фактів можливої бездіяльності, порушення законодавства України органами управління зазначеного підприємства, що призвели до значного погіршення технічного стану підприємства та основних виробничих показників», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради

України Гришиною Ю.М. та іншими (всього 11 підписів) (реєстр. № 5814 від 21.07.2021), та прийняв рішення направити його Тимчасовій слідчій комісії, яка визначена головною з підготовки і попереднього розгляду цього проекту Постанови.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Кальченко Сергій Віталійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A093100CF118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-28/15-2021/280643 від 08.09.2021

634687